

«Lai gūtu panākumus, ir jānodarbojas ar to, ko tu mīli,» ir pārliecināts Daumants Pfafrods

Par vienu no desmit apbalvojuma «Latvijas lepnums 2013» saņēmējiem kļuva Līvānu uzņēmējs, SIA «Z-Light» vadītājs Daumants Pfafrods. Viņam balva pasniegta nominācijā «Mecenāts». Daumants Pfafrods mecenātismam pievērsies jau 10 gadus, nodibinājis stipendiju fondu. Tādējādi viņš vairāk nekā 100 Līvānu novada jauniešiem palīdzējis iegūt augstāko izglītību dažādās augstākajās mācību iestādēs. Par izcilību uzņēmējdarbībā un mecenātismu Daumantam Pfafrodam 2013. gadā piešķirts Līvānu Goda pilsoņa tituls. Viņu šim apbalvojumam bija ieteikuši 336 novada iedzīvotāji. Sekojot Daumanta piemēram, šo gadu laikā nākuši klāt arī citi ziedotāji – uzņēmēji, kas kopumā novada jauniešu izglītībai ziedojuši vairāk kā 60 000 latu privāto līdzekļu. Savukārt viņa vadītais uzņēmums «Z-Light» spējis piesaistīt arī jaunus zinātniekus un praktiķus no Rīgas un citām Latvijas pilsētām. Augsto tehnoloģiju uzņēmumā Līvānos top optisko šķiedru izstrādājumi dažādām spektroskopiskām mēraparatūrām, medicīnas un industriālo lāzeru iekārtām, augstas jaudas ultravioletā starojuma pārraidīšanas iekārtām, kā arī daudzām citām zinātnes un industrijas nozarēm. Savā nozarē «Z-Light» ir vadošais uzņēmums Eiropā. «Kompānijas «Z-Light» bizness ir ļoti sekmīgi attīstīts, uzņēmums strādā ļoti specifiskā biznesa nišā un visu saražoto produkciju eksportē, tāpēc publicitāte un reklāma nav nepieciešama,» sarunas sākumā atzīst uzņēmuma vadītājs Daumants Pfafrods.

Ar kādām grūtībām nākas saskarties, dzīvojot un veidojot biznesu ārpus galvaspilsētas?

– Vairāk varētu runāt par problēmām, kas skar reģionus, kuri atrodas tālāk no Rīgas. Es uzskatu, ka Valsts reģionālā politika ir galīgi šķērsām un pārējā Latvija vienkārši izmirst. Mēs varam šeit sabūvēt daudz ko, uzlabot dažādas infrastruktūras, bet pilsētas paliek arvien tukšākas, tas nozīmē, ka kaut kas ir strauji jāmaina.

Mani uztrauc tas, ka arī kvalificētu darbinieku reģionos kļūst arvien mazāk. Skolās skolēnu skaits samazinājies apmēram trīs reizes. Valsts tērē ārkārtīgi daudz miljonus galīgi nevajadzīgām programmām, bet svarīgākās lietas tiek atstātas novārtā. Mana pārliecība ir tāda, ka reģionālā un demogrāfiskā politika ir diezgan tuvu savienojamas, jo izbraucēji no valsts pārsvarā ir lauku iedzīvotāji no mazpilsētām.

«Z-Light» izcili darbojas specifiskā biznesa nozarē visā pasaulē...

– Jā, mēs esam starptautiska kompānija, bet bāze un kontrolpakete atrodas Latvijā. Pagājušajā gadā savus ražošanas apjomus kāpinājām vairāk nekā par 20%, saglabājot to pašu darbinieku skaitu. Tika rasti dažādi tehniski risinājumi, kas ļāva ievērojami paaugstināt darba ražīgumu, kā arī izveidota darba apmaksas sistēma, kas ievērojami paaugstināja darbinieku motivāciju. Uzņēmumā šobrīd strādā 90 darbinieki, vidējais darbinieku vecums kolektīvā ir 29 gadi. Mani priecē tas, ka šajā nozarē ir jauni speciālisti. Pamatā tie ir inženierzinātņu speciālisti vai fiziķi, kuri, šeit strādājot, iegūst arī tehnoloģiskās zināšanas.

«Z-Light» piedāvātais sortiments ir ļoti daudzveidīgs, mēs neražojam noliktavas plauktiem. Mēs ražojam konkrētam klientam. Lielākā daļa produktu, ko mēs piedāvājam saviem klientiem, ir mūsu pašu izstrādāti, un mēs esam ļoti lepni, ka mūsu zīmolu jau atpazīst. Šajā nozarē darbojamies jau vairāk nekā 30 gadus, bet kompānijai «Z-Light» šogad paliks 10 gadi. Protams, bija jāpārvar zināmas grūtības, lai ieietu tirgus aprītē un kļūtu atpazīstami. Pirmkārt, sākumā klienti neuzticējās mūsu jaunam brendam. Ar klientiem, ar kuriem jau iepriekš bijām strādājuši, protams, nekādu problēmu nebija, viņi mums uzticējās, bet jaunu klientu piesaistē bija grūtības. Pirms gadiem pieciem bija grūti ieiet Amerikas tirgū, bet šobrīd esam ļoti plaši pazīstami arī tur, strādājam ar milzīgām medicīnas kompānijām.

«Z-Light» piedāvā gan projektēšanu, gan paraugu izgatavošanu – visu servisu no sākuma līdz galam – tādu piedāvājumu neviens cits uzņēmums nepiedāvā. Tur ir mūsu spēks. Protams, dažreiz paiet ļoti ilgs laika periods no produkta izstrādes līdz tā ražošanai sērijveidā, jo tas ir ilgs un skrupulozs darbs, un tā ir milzīga atbildība – katrs sākums tiek testēts, pārbaudīts.

Mēs nestrādājam kā klasiska industrija. Tas nav tā, kā ražot, piemēram, mobilo telefonu, kur viss ir gatavs – gatavi risinājumi, iekārtas, atliek apmācīt personālu, nospiest pogu un – aiziet!

Kāpēc mēs esam stipri? Tāpēc, ka mums ir zināšanas, un tās ir nodotas no paaudzes paaudzei. Tā ir būtiska lieta, kas ir mūsu panākumu atslēga. Mēs izstrādājam patiešām inovatīvus produktus, katram produktam ir jāpieiet ļoti radoši, ar savu piedāvājumu.

Saprotams, nopirkt var jebko, kā saka – ko nevar nopirkt par mazu naudu, to var nopirkt par ļoti lielu naudu. Arī tehnoloģiskās iekārtas prasa savus risinājumus. Tādēļ mums inženierzinātne, projektēšana un arī iekārtu izgatavošana ir ļoti augstā līmenī. Izcilā līmenī! Visas tehnoloģiskās iekārtas ir pašu projektētas, konstruētas un izgatavotas. Piemēram, iekārta, uz kuras tiek vilktas optiskās šķiedras, mums tajā laikā izmaksāja aptuveni 150 tūkstošus latu, ja es tādu pasūtītu kaut kur ārzemēs, tas izmaksātu vismaz

5 miljonus.

Vai sadarbojaties arī ar zinātniekiem?

– Būtu jauki, ja mēs varētu arī piesaistīt kādu zinātnieku, bet pašlaik mūsu valstī ir izveidojusies situācija, ka zinātniekam galvenais ir uzrakstīt kādu publikāciju zinātniskā žurnālā. Bieži vien tas aprobežojas pat tikai ar publikācijām visai apšaubāma līmeņa konferenču materiālos. Bet ko mūsu valstij dod šādas publikācijas? Mans viedoklis ir tāds, ka ir kardināli jāreorganizē izglītības sistēma, tai skaitā arī zinātne. Es piekrītu, ka mums ir jābūt kādiem ekselences centriem, kur darbojas ļoti augstas kvalifikācijas zinātnieki. Viņi varētu strādāt pie fundamentālām lietām, bet pārējiem, kas atrodas malu malās, manuprāt, vajadzētu būt ar skatu uz Latvijas tautsaimniecību.

«Z-Light» finansiāli atbalsta studentus un izglītību...

– Kompānija «Z-Light» lielu vērību pievērš izglītības problēmām. Mēģinām atbalstīt studentus, jo bieži vien problēma lauku reģionos ir tā, ka ģimenes vidējie ienākumi ir diezgan zemi, un, ja jaunais cilvēks grib studēt, viņam nākas skaitīt kapeiciņas, jo ne

katrs var atļauties dzīvot Rīgā un studēt prestižā augstskolā. Nereti sanāk, ka, materiālo apstākļu spiestam, talantīgam jauniešim ir jāiestājas zemāka līmeņa izglītības iestādē, kur viņš, iespējams, neko tā arī īsti neapgūst.

Tādēļ mēs gribam, lai jauniešiem ar labām sekmēm un skaidru redzējumu par savu izvēlēto profesiju būtu iespēja studēt prestižās augstskolās. Iespējams, kāds no šiem jauniešiem nāks atpakaļ uz laukiem, virzīs lietas un atjaunos to lauku dzīvi, jo atbraucējiem, it sevišķi jauniešiem, šajā lauku vidē ir grūti iedzīvoties tāpēc, ka daudzas lietas nefunkcionē.

Ja runā par reģionu attīstību, tad jārēķinās, ka galvenie ideju virzītāji ir jaunieši. Ja viņi atgriezīsies, dzīvos šeit, tad arī šī apdzīvotā vieta zels un plauks. Domāju, tas ir valstisks jautājums, kuram risinājums būtu nepieciešams nekavējoties.

Pirmkārt, mēs atbalstām studentus un nesen, pagājušajā gadā, izveidojām arī fondu Līvānu novada pedagogiem, kuri ir papildus strādājuši ar skolēniem, sagatavojuši viņus olimpiādēm. Mācību gada beigās šiem skolotājiem tiks pasniegtas izcilības balvas – prestižas prēmijas.

Es ceru, ka arī šajā fondā iesaistīsies vēl kādi uzņēmēji. Mēs izmantojam to iespēju, jo «Z-Light» ir ļoti labi pelnoša organizācija, un pat ļoti lielas kompānijas ar daudziem simtiem darbinieku var tikai apskaut mūs par tiem peļņas rādītājiem, ar kādiem mēs strādājam. Valsts ir uzņēmumiem devusi iespēju 20% no uzņēma ienākuma nodokļa ziedot organizācijām, kurām ir sabiedriskā labuma guvēja statuss, un mēs to izmantojam. Vismaz mēs zinām, kur šī nauda reāli nonāk, citādi valsts budžets burtiski «norij» nodokļos samaksāto naudu. Paskatoties uz Saeimas sastāvu, redzams, ka tur labākā gadījumā trešā daļa patiešām kaut ko saprot no reālās tautsaimniecības. Bļautīties un bārstīt miljonus pa labi un pa kreisi – tur lielu mākslu nevajag.

Ko jūs ieteiktu skolēniem, kuriem lielā dzīve vēl priekšā?

– Mūsdienās skolas ļoti maz piegriež vērību profesionālajai apmācībai, ļoti maz skolēnu tiekas ar reāliem uzņēmējiem, kas ar viņiem brīvā formā varētu parunāt par dažādām problēmām, nākotnes darba iespējām. Tāpēc skolēni īsti pat nesaprot, kas notiek reālajā dzīvē. Protams, vienlaikus ir arī ļoti daudz izglītotu un inteligentu jaunieši, kuri tiešām zina, ko viņi vēlas sasniegt dzīvē.

Runājot vēl par izglītību, jau tīri valstiska problēma ir tā, ka mums izglītībā ir izlaists vidējais posms, kur cilvēks iegūst reālo profesiju. Latvijā ir tikai pāris prestižas mācību iestādes, kurās var iegūt profesionālo izglītību.

Kā jaunajiem uzņēmējiem izveidot plaukstošu biznesu?

– Pirmkārt, tas ir atkarīgs no katrā indivīda, kas tajā ir iesaistīts, – universālas receptes nav. Bet pats svarīgākais, lai gūtu panākumus, ir jānodarbojas ar to, ko tu mīli. Ja tu uzskatīsi savu biznesu par naudas pelnīšanas mašīnu, un tā tev vismaz daļēji nebūs tuva nodarbošanās, diez vai gūsi lielus panākumus. Jā, varbūt sevi un savu ģimeni finansiāli spēsi nodrošināt, bet galvenais, manuprāt, tomēr, lai gūtu panākumus, ir gandarījums par savu darbu. Otrkārt, jāizvirza ļoti augsti mērķi. Ja tā ir ražošana, tad jāskatās tālāk par šīm robežām, jāuzdod jautājums – ar ko es būšu labāks par citiem? Savs darbs ir

jāmīl, tam ir jābūt kā hobijs, un, viennozīmīgi, paralēli tam visam jābūt ļoti labām zināšanām izvēlētajā sfērā. Pats esi savas laimes kalējs, nekad nevajag gaidīt, kad kāds kaut ko pienesīs klāt!

Kāda ir jūsu panākumu atslēga?

– Panākumu atslēga veidojās jau pašos pamatos – astoņdesmito gadu sākumā, kad sākām šeit Līvānos strādāt. Tas bija liels izaicinājums, jo tā bija nozare, kurā vēl neviens neko nebija sasniedzis. Mēs pirmie sākām strādāt ar optisko šķiedru kūļiem, šajā ziņā mēs esam vieni no pionieriem visā pasaulē. Jā, toreiz par to neviens nerakstīja, jo tā bija slēgta tipa ražošana, jo visi jauninājumi zinātnē pamatā tika orientēti nevis uz civilo, bet gan militāro tautsaimniecību. Tādi tie laiki bija.

Deviņdesmitajos gados bija ļoti grūti, jo mūsu komandā bija palikuši vien ap 14 cilvēku. Diemžēl daudzi izvēlējās citus biznesa veidus, piemēram, Polijas preču tirgošanai tirgū utt. Tajā laikā mēs nemetām plinti krūmos, ja vajadzēja, savilkām jostas stingrāk, bet turpinājām intensīvi strādāt pie absolūti jaunu tehnoloģiju radīšanas. Tieši tolaik tika radīta virkne unikālu tehnoloģiju, kurām pasaulē nav analogu, un, pateicoties šo tehnoloģiju radīšanai, mēs radījām virkni izstrādājumu, kuri ir fantastiski konkurētspējīgi tirgū. Tikai lēnām, soli pa solim, intensīvi strādājot un izvirzot arvien jaunus mērķus, kompānija «Z-Light» ir kļuvusi par atpazīstamu zīmolu teju visā pasaulē.